

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік та контроль операцій з основними засобами
(на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень
з організації взаємодії портів та припортових станцій»
регіональної філії Одеська залізниця)
(назва теми)

Виконавець:

студент 61 групи ФМОІТ
Корбут Андрій Борисович

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Муренко Тетяна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Облік та контроль основних засобів на підприємствах залізничного транспорту – дуже актуальна тема. Залізнична галузь дуже фондомістка: якщо розглядати частку основних засобів в балансі Укрзалізниці – вони складають майже 90% від валюти балансу. Така ситуація і на всіх залізницях, а саме: Одеській, Львівській, Придніпровській, Південно-Західній, Південній та Донецькій залізницях.

Дослідження обліку операцій з основними засобами є актуальним як у науковому, так і у практичному напрямку – будь-яка помилка в обліку амортизації, наприклад може призвести до викривлення кошторису на виконання послуг з перевезень, перевернути розмір залізничного тарифу, і як наслідок – викривити фінансову звітність. Значну роль відіграє також аналіз операцій з основними засобами: без нього стає неможливим планування майбутніх капітальних інвестицій, придбання саме необхідної техніки або потягів тощо.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних засад, ознайомлення з практичним боком обліку та контролю операцій з основними засобами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» та надання пропозицій щодо їх можливого удосконалення.

Завдання дослідження:

- розглянути теоретичні засади обліку операцій з основними засобами, а саме: економічну сутність основних засобів, їх оцінку та класифікацію;
- дослідити синтетичний та аналітичний облік операцій з основними засобами;
- привести проблемні питання обліку операцій з основними засобами;
- надати економічно-організаційну характеристику підприємства, що досліджується;
- дослідити організацію обліку операцій з основними засобами та його особливості на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій»;
- надати пропозиції щодо удосконалення обліку операцій з основними засобами на підприємстві, що досліджується;
- розглянути мету та задачі внутрішнього контролю операцій з основними засобами;
- дослідити внутрішній контроль операцій з основними засобами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій»;
- застосувати методи економіко – математичного моделювання з метою оптимізації витрат на утримання основних засобів;

- розробити напрямки вдосконалення внутрішнього контролю операцій з основними засобами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

Об'єкт дослідження. Процес обліку та контролю операцій з основними засобами на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» є об'єктом дослідження.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є система бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю операцій з основними засобами.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети при написанні кваліфікаційної роботи використовувалися наступні методи дослідження: методи порівняння та узагальнення - для обробки та аналізу вхідної інформації; абстрактно-логічний метод - для вивчення контролю операцій з основними засобами; методи індукції та дедукції - для вивчення тенденцій розвитку системи обліку операцій з основними засобами; методи спостереження - для оцінки стану контролю операцій з основними засобами; графічний та розрахунково-аналітичний методи для проведення розрахунків та побудови таблиць; методи систематизації, гіпотези та припущення - для формування власної думки та внесення рекомендацій щодо удосконалення системи внутрішнього контролю та процедур його здійснення.

Інформаційна база дослідження є законодавча, нормативно-правова база, документи органів законодавчої та виконавчої влади з питань відображення в обліку операцій з основними засобами, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, матеріали науково-практичних конференцій, наукові статті, доповіді та монографії вчених з проблем обліку та контролю операцій з основними засобами, періодичні видання, податкова, статистична, управлінська та фінансова звітність виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

Структура та обсяг роботи. Надана кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (58 найменувань) та 19-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 102 сторінки. Основний зміст викладено на 95 сторінках. Робота містить 16 таблиць, 3 рисунки, 3 формули.

Публікації. Апробація результатів дослідження полягає в наданих пропозиціях щодо поліпшення обліку та контролю операцій з основними засобами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій». Застосування наданих пропозицій у роботу виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» посилить практику обліку та внутрішнього контролю операцій з основними засобами.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі кваліфікаційної роботи було розглянуто економічні засади обліку операцій з основними засобами. Досліджено економічну сутність основних засобів, наведено оцінку та їх класифікацію. Приведено визначення сутності терміну «основні засоби» з точки зору законодавства, приведено думки науковців. Розглянуто синтетичний облік операцій з основними засобами, наведені рахунки та їх характеристику, типову кореспонденцію бухгалтерських рахунків з основних операцій (таких як: придбання об'єктів основних засобів, їх створення, ремонту, консервації, вибуття тощо).

Також, розглянуто порядок аналітичного обліку операцій з об'єктами основних засобів, їх документування, наведені основні типові форми, які використовуються для оформлення господарських операцій, пов'язаних з обліком основних засобів. Приведені проблемні питання обліку операцій з основними засобами, а саме: різні підходи до термінології та визначення сутності основних засобів у фінансовому обліку й системі оподаткування; проблема оцінки основних засобів та складності її формування; проблеми підвищення інформативності первинних документів з обліку основних засобів; проблема інформаційного забезпечення управління основними засобами, за умови вирішення яких ситуація з відображенням в обліку операцій з основними засобами може бути покращена.

У другому розділі кваліфікаційної роботи коротко розглянуто економічно-організаційну характеристику виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

Вивчено організацію бухгалтерського обліку на даному підприємстві, окрему увагу приділено обліковій політиці залізничних підприємств, галузевим особливостям обліку операцій з основними засобами. На підприємстві використовуються рахунки другого та третього порядку, наприклад основні засоби обліковуються на балансі на таких субрахунках: 1051 тепловози, 1052 паровози, 1055 вагони вантажні, 1056 вагони пасажирські і т.і.

Складено агрегований баланс виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій», проаналізовані окремі показники, які характеризують основні засоби у бухгалтерському обліку тощо. Наведені деякі пропозиції щодо налагодження документообігу на підприємстві, уточнення облікової політики, зміни методу нарахування амортизації для окремих груп основних засобів.

На наш погляд, запровадження у фінансово-господарську діяльність виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» наданих рекомендацій покращить ефективність ділянки обліку основних засобів та дасть позитивний ефект.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1. Розробити та впровадити в діяльність графік документообігу, чітко дотримуватись термінів подачі первинних документів, що значно покращить взаємодію між різними підрозділами підприємства й дозволить уникнути напруженості у колективі облікових фахівців.
2. Виокремити та затвердити власну облікову політику, на підставі галузевої облікової політики, в якій переглянути методи нарахування амортизації на деякі групи основних засобів (застосувати виробничий метод замість прямолінійного).
3. Ввести до штатного розкладу посаду внутрішнього контролера, який був би підпорядкований директору підприємства. Це забезпечило б систематичний нагляд за господарською діяльністю підприємства, дозволило вчасно виявляти недоліки, вживати заходи для їх усунення як в цілому по підприємству, так і конкретно щодо основних засобів.
4. Посилити контроль за проведенням щорічної інвентаризації, контролювати склад постійно діючої комісії з основних засобів, перевіряти не лише наявність об'єктів основних засобів, а й критерії, які характеризують їх як активи, виявляти непридатні основні засоби, або непотрібні та приймати рішення щодо їх реалізації або ліквідації, оновлення тощо.

АНОТАЦІЯ

Корбут А.Б. «Облік та контроль операцій з основними засобами (на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» регіональної філії Одеська залізниця)
(*прізвище та ініціали студента*) (назва кваліфікаційної роботи)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного/наукового спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності».
(*шифр та назва спеціальності*) (назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. Одеса, 2021 р.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процеси обліку та контролю операцій з основними засобами (на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» регіональної філії Одеська залізниця).

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку операцій з основними засобами, їх економічна сутність та класифікація, синтетичний та аналітичний облік таких операцій, а також проблемні питання операцій з основними засобами.

Проаналізовано особливості обліку та контролю операцій з основними засобами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» регіональної філії Одеська залізниця, здійснений аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства.

Запропоновано розробити та впровадити в діяльність графік документообігу, складання та затвердження власної облікової політики на базі загальної галузевої, переглянути методи нарахування амортизації, для деяких груп основних засобів застосовувати виробничий метод, ввести до штатного розкладу посаду внутрішнього контролера, в ході проведення інвентаризації більш детально зупинитись на критеріях визнання активів.

Ключові слова: основні засоби, амортизація основних засобів, внутрішній контроль.

ANNOTATION

Korbut A.B., «Accounting and control of operations with fixed assets (on example of «Directorate Railway Transportation for the organization interaction between ports and port stations» of the regional branch of Odessa Railway)»
(*students surname and initials*) (work title)

Thesis for Master degree in specialty 071 «Accounting and Taxation»
(*code and name of the specialty*)
under the master's program «Accounting, Audit and Taxation of business activities». –
(*title of master program*)
Odessa National Economics University. – Odessa, 2021.

Thesis consists of three chapters. Object of study is processes of accounting and control of transactions with fixed assets (on example of «Directorate Railway Transportation for the organization interaction between ports and port stations» of the regional branch of Odessa Railway)».

Thesis deals with theoretical aspects of of accounting for transactions with fixed assets, their economic essence and classification, synthetic and analytical accounting of such transactions, as well as problematic issues of transactions with fixed assets.

Author analysis features of accounting and control of transactions with fixed assets (on example of «Directorate Railway Transportation for the organization interaction between ports and port stations» of the regional branch of Odessa Railway)».

Keywords: fixed assets, amortization, internal control.